

ЛИБЕРАЛИЗЪМ

Той обхваща външната сфера на съзнанието

и изисква свобода на съвестта в най-широк

смисъл ,□ свобода на мисълта и чувствата .

Абсолютна свобода !

Джон Ст. Мил

Либерализма заедно с консерватизма оказват огромно влияние върху културния и ценностния облик на няколко столетия . И двете доктрини търсят отговора на въпроса : "Как трябва да се управлява обществото ?".Различните подходи към отговора на този въпрос обуславят изработването на различни модели на демократично устройство . Тяхното изясняване е един от аспектите за изучаване на модерната цивилизация .

Либерализмът се утвърждава като водещо направление в политическата и правна мисъл през първата половина на XIX век . Негови най-ярки представители са Б.Констан , Дж.Бентам , Джон Ст. Мил и редица други . Те обосновават либералните права и свободи преди всичко с личната свобода , неприкосновеността на личността , свободата на частната собственост и конкуренцията , икономическите принципи на свободната търговия , ненамеса на държавата в икономиката .

Политическият либерализъм акцентира на политическата свобода и разделението на властите като гаранция срещу злоупотребата с властта и " деспотизма на мнозинството и общественото мнение ".

Политическият либерализъм почива на корените на индивидуализма и го развива през призмата на правата и свободите на личността . Либерализмът е една твърде плуралистична политическа система , която не би могла да се разглежда едностранчиво или идеологизирано . Неговите отличителни белези могат да се търсят в няколко посоки :

- v Приоритета на ценностите , аргументиращи принципите на свободната изява на личността в обществото ;

- v Вярата в конструктивните способности на човека , превръщайки свободата в ценна не само за него , но и за другите ;

v Поддържане на такива институции и система на властта , които да гарантират правото на подобна изява и да черпят ресурси за своето развитие и стабилност от нея

Тези твърде общи признаци биха могли да се конкретизират от социокултурна гледна точка , съществуват няколко признака за типологизация на либерализма :

v Национален признак - френски , британски , испански - очертава националните различия в доктрината

v Личностен признак - либерализъм на Лок,Мил,Гладстон,Липман .

v Континентален признак - европейски и американски , В Европа индивидуализма израства в люлката на колективизма,той коригира неговите грешки , а в Америка индивидуализма е водещ , а колективизмът е коригиращата величина .

v Според политическото поведение на партиите - мрежа от ценности

- Свобода на мисълта , съвестта и изявата

- Политическа свобода , разработвана в контекста на съвременната суверенна държава

- Икономически рамки на свободата

- Идеала за национална свобода

Либералите още от периода на своето оформяне като политически субекти изявяват следните устойчиви качества :

- Не са конформисти по отношение на религията , в огромната си част са атеисти

- Скептици са по отношение на традиционната власт , като го заменят с авторитета на разума и истината

- Подчертават особената ценност за социалното развитие на надличността политически контрол

- Стремят се да решат проблемите по метода на убеждението и консенсуса

- Техният начин на мислене е характерен за науката и експеримента

Като извод може да се изведе твърдението , че основа на либералната идеология е оптимистичната вяра в човека и неговия разум . Затова най-важното за обществото според нея е да се осигури индивидуалната свобода във всички нейни аспекти . либералите се обявяват не само за икономическа независимост чрез свободен пазар , но и за духовна свобода , която осигурява на индивида възможност за избор .